

**DÜNYA
ENGELLİLER
VAKFI** WORLD HANDICAPPED
FOUNDATION

hukuki dayanaklar

1975 - BM ENGELLİ HAKLARI BİLDİRGESİ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin devamında yer alan 9 Aralık 1975 tarihli "ENGELLİ HAKLARI BİLDİRİSİNDE" şu hususlar kabul edilmiştir:

Engelli kişilerin topluma üretken bireyler olarak katılmaları ayrıca toplumda engellilere karşı yükümlülükleri belirtilmiştir. Buna göre Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 3447 numaralı 13 maddelik bildirisi şunlardır:

1. Kişinin ya da sosyal yaşantısında kendi kendine yapması gereken işleri bedeni ya da sonradan olma herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlara ENGELLİ denir.
2. Engelli kişiler, bu beyannamede ileri sürülen haklardan yararlanacaklardır. Bu haklar engelli kişinin ya da ailesinin sahip olduğu (ırk-renk-cinsiyet-dil-din-siyasi ve diğer fikirler-milliyet- ya da sosyal köken-varlık ve doğum) gibi konularda hiçbir ayrıcalık gözetilmeden dünyadaki bütün engelli kişilere tanınmıştır.
3. Engelli kişinin onuruna saygı gösterilmesi en doğal hakkıdır. Engelli kişilerin engellilik ve noksanlıklarının nedeni, durumu ve ciddiyeti ne olursa olsun, aynı yaştaki engelli olmayan arkadaşlarının sahip oldukları düzgün yaşam koşullarına sahip olmak haklarıdır.
4. Engelli kişiler aynen medeni ve siyasi haklara sahiptirler. Akıl hastalıklarının hakları bildirisinin yedinci maddesinde bu hakların sınırlandırılması ya da kaldırılması ile ilgili hükümler ayrıca bildirilmiştir.
5. Engelli kişilerin kendi kendilerine yeterli olmalarını sağlayan önlemler alınmalıdır.
6. Engelli kişiler (Tıbbi-Psikolojik-Fonksiyonel) tedavi haklarına sahiptirler. Protez, ortopedik uygulamalar, tıbbi ve sosyal rehabilitasyon çalışmaları, eğitim ve mesleki eğitim, staj ve rehabilitasyon, yardım dayanışma, plasman hizmetleri, engelli kişilerin becerileri hızlandıracak diğer bütün faaliyetler bu maddenin kapsamına dahildir.
7. Engelli kişiler ekonomik ve sosyal haklara düzgün hayat standardı hakkına sahiptirler. Ayrıca yeteneklerine göre bir iş sağlamak yararlı, verimli ve karlı bir işe girmek veya bir ticaret birliğine üye olmak gibi haklara sahiptirler.
8. Ekonomik ve sosyal planlamaların bütün evrelerinde engelliler, özel ihtiyaçlarının daima düşünülmesi ve gerçekleştirilmesi gereken kişiler olarak nitelendirilmelidir.
9. Engelli kişiler aileleriyle veya evlat edinen kişilerle birlikte yaşama ve her türlü sosyal, yapıcı ve eğlendirici faaliyete katılma hakkına sahiptirler. Hiçbir engelli kişi, ikamet ettiği çevre itibarıyla durumu veya gelişmesi için gerekli isteklerinde başka bir ayrıcalığa tabi tutulmaz. Eğer bir engellinin muhakkak bir müessesede veya çevrede kalması gerekiyorsa o zaman bu çevrenin mümkün olduğu kadar yakın olması gerekir.

10.Engelli kişiler her türlü istismarda, ayırıcı, kötüye kullanılabilir ve haysiyet kırıcı davranışlarda yasa ile korunmalıdır.

11. Engelli kişiler gerektiğinde varlıklarının ya da mallarının korunması için yeterli yasalarla yardım sağlamaya muktedir olabilmelidirler. Eğer “Adli” durum kendi aleyhlerine gelişirse o zaman bu kişinin beden ve zeka durumu tam olarak dikkate alınmalıdır.

12.Engelli kişilerin haklarıyla ilgili her konuda, her zaman kendilerine ait kuruluşlarla istişarede bulanabilmelidirler.

13. Bu beyannamede yazılı haklar, mümkün olan her vasıta ile engelli kişilere ve ailelerine tam olarak duyurulmalıdır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun “ Çocuk Hakları Bildirisi'nin” 20 Kasım 1959 tarihinde kabul ettiği 5. maddesinde şöyle denilmektedir:

“Bedenen-zihnen ve sosyal özürlü olan çocuklara durumlarının gereğine uygun özel muamele yapılmalı, özel eğitim ve bakım sağlanmalıdır.....

İLETİŞİM

- ▶ DEV -DÜNYA ENGELLİLER VAKFI
WHF - WORLD HANDICAPPED FOUNDATION

ADRES: KARAĞAÇ CAD. ALTINBOYNUZ PLAZA NO: 116 KAT 4
SÜTLÜCE /BEYOĞLU / İSTANBUL /TÜRKİYE

TEL: +90212 255 70 00 - FAKS: +90212 255 77 00

e-mail: info@whf.org.tr - info@devturkiye.org

www.whf.org.tr - www.devturkiye.org

DÜNYA ENGELLİLER BİRLİĞİ

**WORLD UNION
OF HANDICAPPED
ORGANISATIONS**

2011 İSTANBUL